मर्चवारी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
रुपन्देही जिल्ला, लुम्बिनी प्रदेश,नेपाल

मर्चवारी गाउँपालिकाको गाउँकार्यपालिकाले बनाएको सेवाहरुको नक्शांकन र सिफारिस संयन्त्र सर्बसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

मिति:२०८२/०३/०९

सेवाहरुको नक्शांकन र सिफारिश संयन्त्र २०८१

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

सेवाहरुको नक्शांकन र सिफारिश संयन्त्र

जोखिममा रहेका महिला तथा बालबालिकाहरुलाई आवश्यक संरक्षण र पुर्नस्थापनाका लागि विभिन्न सेवाहरु प्रदान गर्न जिल्ला तथा स्थानीय तहमा सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुले सेवाहरु प्रदान गरिरहेका छन् । सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरुले प्रदान गरिरहेका सेवाहरु बारे सबैलाई जानकारी हुनु आवश्यक छ । जानकारीको कमी वा बालबालिकाहरुको क्षेत्रमा काम गर्ने नगरपालिका तथा जिल्ला स्तरमा रहेका बिभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरु वीच समन्वयको अभावले गर्दा महिला र बालबालिकाहरु पाउने सेवाहरुबाट बञ्चित हुन नपरोस् भन्ने सुनिश्चितताका लागि बिभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरुले प्रदान गर्ने उपलब्ध सेवाहरुको नक्सांकन नै संस्था तथा सेवाहरुको नक्शांकन हो ।

१. जोखिममा रहेका बालबालिका तथा महिलाहरुको उद्धार तथा सहयोगका लागि पैसा नलाग्ने हेल्पलाईनहरु (Tollfree number)

प्रहरी अपराध सूचना संकलन हेल्प लाईन	१६६०-०१४१५१६
प्रधानमन्त्रिको कार्यालय (मानव अधिकार लैङ्गिक हिंसा सशक्तिकरण शाखा)	११११ (०१-४४२११०७५
राष्ट्रिय महिला आयोग	११४५ वा ०१-४२५६७०१
प्रहरी :	१००
सिविन -बाल हेल्पलाइन)	१०९८
केन्द्रीय बालकल्याण समिति	०१-५०१००४५
महिला पुनर्स्थापना केन्द्र (ओरेक) परामर्श, तुरन्त हेरचाह र प्रेषणको लागि	१६६०-०१७८९१०

२. मनोसामाजिक सहयोग लिनका लागि पैसा नलाग्ने हेल्पलाईनहरु (Tollfree number)

टि.पि.ओ नेपाल : १६६००१०२००५

सिएमसि नेपाल : १६६००१८५०८०

कोशिस नेपाल : १६६००१२२३२२

आत्महत्या रोकथाम तथा मानसिक स्वास्थ्य सहयोग केन्द्र : १६६००१२२२२३

आत्महत्या रोकथामका लागि राष्ट्रिय हेल्पलाईन : ११६६

आत्महत्या रोकथाम T U शिक्षण अस्पताल १६६००१२१६००

आत्महत्या रोकथाम, पाटन अस्पताल ९८१३४७६१२३

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

३. जोखिममा परेका बालबालिका, हिंसा प्रभावित किशोरी तथा महिलाहरुको सहयोगका लागि जिल्ला तथा स्थानिय स्तरमा उपलब्ध सहयोग तथा सिफारिस प्रणाली

क सं	कुन प्रयोजनका लागि	कहां जाने	स्थान/ठेगाना	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	-महिला तथा बालबालिकामाथि हुने कुनैपनि हिंसाका घटना समस्या दर्ता, सूचना तथा उजुरी गर्नु परेमा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	रुपन्देही	प्र.जि अ	९८५७०७७७७७
		महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरीकका सेवा केन्द्र,	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देही		९८४७०२०८३७
		प्रहरी चौकी	मर्चवारी	धनदेव साउद	९८५७०१५८५५
२	-लैङ्गिक हिंसा प्रभावित किशोरी तथा महिलाहरुको स्वास्थय उपचार कानुनि परामर्शका लागि	ओ सि एम सि OCMC,	भैरहवा	साबित्री कुमारी यादव	९८६७०३७४२४
			बुटवल	दिप्ती थापा	९८६६२४८०९६
३	-लैङ्क हिंसा तथा मानव वेचविखनबाट प्रभावित किशोरी तथा महिलाहरुको अस्थाई आश्रयका लागि	कदम नेपाल	बुटवल	सुष्मा अर्याल	
		माइती नेपाल	भैरहवा	माया क्षेत्री	९८६०५१७७७२
४	-महिला,बालबालिकाहरुको समस्या उजुरी तथा क्षमता विकास, न्यायिक परामर्श सहयोगका लागि पालिकामा सम्पर्क -बालविवाह हुन लागेको तथा भएको उजुरीका लागि	महिला तथा बालबालिका शाखा	मर्चवारी गाउँपालिका	प्रतिभा खड्का	~~९८१५५१०२०~~ ९८१५५५१०२०
		न्यायिक समिति	मर्चवारी गाउँपालिका	आशा सिंह	९८५७०१७६५८
५	-बेचविखनका उजुरी, अल्पकालिन आश्रय, उद्धार गरिएका महिला तथा बालबालिकाहरुको सहयोगका लागि	शान्ति पुर्नस्थापना गृह,	रुपन्देही	नितेस चौधरी	९७६२४१५४७८
		के आइ, नेपाल	रुपन्देही	उषा गुरुङ	९८५७०७४०८१
६	-मानसिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको सिफारीस सहयोग, स्याहार, आश्रय तथा संरक्षणका लागि	निलसागर मानवसेवा आश्रम	नेपालगञ्ज	अमन सुवेदी	९८५७०२३४८८
		मानवसेवा आश्रम	बुटवल	सरु अधिकारी	९८५५०७६०११
७	-निशुल्क कानुनी परापर्श सेवाका लागि	जिल्ला बार एसोसियसन	रुपन्देही	विष्णु प्रसाद भुषाल	९८४७०२७३१५
		जिल्ला अदालत	बैतनिक वकिल	कृष्ण प्रसाद ढकाल	९८४७०२२९७७
				साधना पाण्डेय	९८०७४१२६०५

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

८	-महिला सशक्तिकरण, निति नियमका लागि पैरवी	महिला मानवअधिकार रक्षक संजाल	रुपन्देही	हेमा न्यौपाने	९८४७०४३३३८
९	-हिंसा, दँव्यवहारमा परेका विशेष संरक्षणको आवश्यकता रहेका बालबालिकाको उद्धार, हराएका, बेवारीसे फेलापरेका, बेचविखन तथा ओसारपरासमा परेका, बालश्रम सडकमा आश्रित तथा जोखिमपुर्ण कार्यमा संलग्न रहेका संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि	बालहेल्प लाइन			१०९८
		बालबालिका खोजतलास सेवा	जिल्ला प्रहरी कार्यालय		१०४, १००
		स्थानिय बालअधिकार समिति	मर्चवारी गाउँपालिका	संयोजक	
		बालकल्याण अधिकारी	मर्चवारी गाउँपालिका		
१०	-जोखिममा परेका महिला तथा बालबालिकाको आपतकालिन उद्धार, संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि	राष्ट्रिय महिला आयोग			११४५
११	- मनोपरामर्श सेवा लिनका लागि	कदम नेपाल	सुष्मा अर्याल	मनोविमर्शकर्ता	९८४७३९०६३२

४.प्रदेश तहमा सहयोगी निकाय

क्र.सं	कार्यालयको नाम	जिल्ला	सम्पर्क व्यक्ति	पद	सम्पर्क नम्बर
१	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दाङ देउखुरी	शारदा बस्याल	प्रमुख महिला विकास अधिकृत	९८५११५२१२०
२	सामाजिक विकास मन्त्रालय	दाङ देउखुरी	कमला ज्ञवाली	महिला विकास अधिकृत	९८४७५२०७००
३	युएनएफपिए	बुटवल	राम थापा	प्रमुख	९८०२५२२१०१
४	युनिसेफ	भैरहवा	माधव बराल	बाल संरक्षण अधिकृत	९८०२०३९२२७
५	यूएनडिपी	बुटवल	सुदिप अर्याल	प्रमुख	९८५११३९९२१
६	साहसी कदम नेपाल	बुटवल	रेसम न्यौपाने	संयोजक	९८४७५२६७४४
७	राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग	बुटवल	सम्झना शर्मा,	निर्देशक	९८४१९११२५४
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	रुपन्देही	दिपक क्षेत्री न्यौपाने	सभापती	९८५७०२३१३२

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

९	सिविन नेपाल	रुपन्देही	विष्णु पौडेल	प्रमुख	९८५७०४३३१०
१०	सेभ द चिल्ड्रेन	बुटवल	भिम बहादुर सिंह	बरिष्ठ परियोजना प्रवन्धक	९८४३४३५५५९
११	सिद्धार्थ सामाजिक विकास केन्द्र	कपिलवस्तु	सूर्य कुमारी शाही	अध्यक्ष	९८५७०५१८६५
१२	मानव सेवा आश्रम	बुटवल	सरु अधिकारी	प्रमुख	९८५५०७६०११
१३	सुस्त मनस्थिति बाल विद्या मन्दिर	बुटवल	लोकनाथ उपाध्याय	प्रमुख	९८५७०२५६२०
१४	एन्टेना फाउन्डेसन	बुटवल	इन्दिरा अर्याल	फोकल पर्सन	९८५१२४७३००
१५	इन्सेक	बुटवल	रीमा वी.सी.	जिल्ला प्रतिनिधी	९८४७०५१२४२
१६	नेपाल पत्रकार महासंघ	दाङ	शुक्रऋषि चौलागाई	प्रदेश अध्यक्ष	९८५८०२४७०९
१७	राष्ट्रिय अपांग महासंघ	दाङ	हुमानाथ अधिकारी	प्रदेश अध्यक्ष	९८४७०२५८८१
१८	निल सागर मानव सेवा आश्रम	नेपालगञ्ज	अमन सुवेदी	प्रमुख	९८५८०२३४८८
१९	बाल गृह	रुपन्देही		अध्यक्ष	
२०	बाल सुधार गृह	भैरहवा	पिताम्बर न्यौपाने	सम्पर्क व्यक्ति	९८५७०५२६७५
२१	माहुरी होम	नेपालगञ्ज	प्रेम जयसवाल	प्रदेश संयोजक	९८४७२०३४६६
२२	नेपाल परिवार नियोजन शाखा	बुटवल	विष्णु गुरुङ्ग	शाखा प्रवन्धक	९८५७०४५५१७

५. महिला तथा बालबालिकाको लागि सेवा प्रदान गर्ने तथा प्रदेश भित्रका सरकारी, गैरसरकारी निकाय, आयोग तथा सञ्जालहरु,

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पदीय जिम्मेवारी	सम्पर्क नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देही	वासुदेव घिमिरे	प्र. जि. अ.	९८५७०७७७७७
	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देही	चिरञ्जिवी राना	स.प्र जि.अ.	९८५७०१८७७७
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देही		प्र उ	९८५७०७५५५५
	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, रुपन्देही संचार शाखा	संचार शाखा	शाखा प्रमुख	९८५७०९०४८२
३.	महिला तथा बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक सेवा केन्द, रुपन्देही	मिना आर्चाय	इन्चार्ज	९८४७०२०८३७
४.	जिल्ला अदालत,	यज्ञमुर्ति ज्ञवाली	जिल्ला /श्रेस्तेदार	९८४७११७२५, ९७६६६३२४५५
५.	जिल्ला सरकारी वकिलको कार्यालय, रुपन्देही	सोमाकान्त भण्डारी	सह न्यायधिवक्ता	९८४१३८४१९३
६.	प्रदेश श्रम कार्यालय, वुटवल, कपिलवस्तु	कृष्ण प्रसाद खनाल	प्रमुख	१४११
७	जिल्ला बार एसोसिएसन, रुपन्देही	गोबिन्द मरासिनी	अध्यक्ष	९८५७०२१७३९

गया प्रसाद [illegible]
गाउँपालिका अध्यक्ष

८	जिल्ला समन्वय समिति, रुपन्देही	उमाकान्त चापागाई	प्रमुख	९८४७०४७०२५
९	शिक्षा समन्वय इकाई	माधव बन्जाडे	प्रमुख	९८५७०१७२१२
१०	गाउँ बालक्लब सञ्जाल			
११.	राष्ट्रिय अपाङ्ग महासंघ, रुपन्देही	सावित्रा घिमिरे	अध्यक्ष	९८५७०३८२९४
१२	पत्रकार महासंघ, रुपन्देही	दिनेस पाण्डे	अध्यक्ष	९८५१२५३२३४
१३	गै. स. स. महासंघ, रुपन्देही	धर्म प्रसाद भटराई	अध्यक्ष	९८५७०२७००२
१४	माहुरी होम	रविन्द्र नाथ ठाकुर	कार्यक्रम निर्देशक	९८५७०२२०३८
१५	किशोरी अधिकार मन्च, रुपन्देही	सुनिता हरिजन	अध्यक्ष	९८१५४३४५५६
१६	नमुना एकिकृत विकास परियोजना	ज्ञानु पौड्याल	अध्यक्ष	९८५७०२२१३५
१७	सिद्धार्थ सामाजिक विकास संस्था	समिता मल्ल	अध्यक्ष	९८५७०५५६६४

६ गाउँपालिका स्तरका सेवा प्रदायकहरु

क्र.सं.	शाखा वा संस्थाको नाम	सम्पर्क व्यक्ति	पदीय जिम्मेवारी	सम्पर्क नम्बर
१	गाउँपालिका	गया प्रसाद बरइ	अध्यक्ष	९८४७३०१९०६
२	गाउँपालिका	आशा सिंह	उपाध्यक्ष	९८५७०१७६५८
३	स्थानीय न्यायिक समिति	आशा सिंह	संयोजक	९८५७०१७६५८
		शशिदयाल चौधरी	सदस्य	९८६७२९६१००
		राजमति मुराव	सदस्य	
४	१ नं वडा कार्यालय	कृष्ण कुमार सिंह	वडा अध्यक्ष	९८५७०२०७८१
५	२ नं वडा कार्यालय	शशी दयाल चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८६७२९६१००
६	३ नं वडा कार्यालय	जनार्दन यादव	वडा अध्यक्ष	९८६७३२५८१७
७	४ नं वडा कार्यालय	ओम प्रकाश चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८०४४२६७२८
८	५ नं वडा कार्यालय	कृष्ण कुमार सिंह	वडा अध्यक्ष	९८२१९५३९६२
९	६ नं वडा कार्यालय	राम सेवक खरविन्द	वडा अध्यक्ष	९८१६४६४५१०
१०	७ नं वडा कार्यालय	गणेश चौधरी	वडा अध्यक्ष	९८५७०१२६२१
११	१ नं वडा कार्यालय	हेम बहादुर थापा	वडा सचिव	
१२	२ नं वडा कार्यालय	शिव कुमार यादव	वडा सचिव	९८४७५१०९९१
१३	३ नं वडा कार्यालय	रामचन्द्र यादव	वडा सचिव	९८४७२८१२६८
१४	४ नं वडा कार्यालय	अर्जुन भुर्तेल	वडा सचिव	
१५	५ नं वडा कार्यालय	पुन्य प्रसाद चौधरी	वडा सचिव	९८०६९०५३६७
१६	६ नं वडा कार्यालय	गुलाब यादव	वडा सचिव	९८४७३१९९१४
१७	७ नं वडा कार्यालय	गुलाब यादव	वडा सचिव	९८४७३१९९१४
१८	निमित्त प्रशासकिय अधिकृत	फेकन शाह	शाखा प्रमुख	९८४७५४१३८९
१९	स्वास्थ्य तथा शाखा	पुरुषोत्तम घिमिरे	शाखा प्रमुख	९८४३७५९४६४
२०	महिला, बालबालिका शाखा	प्रतिभा खड्का	शाखा प्रमुख	९८१५५५१०२०
२१	सामाजिक विकास	राजन बरई	शाखा प्रमुख	
२२	प्राविधिक शाखा	गंगालाल यादव	इन्जिनियर	९८६९१७११७२

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

२३	लेखा शाखा	युवराज घिमिरे	लेखा अधिकृत	९८५७०८२११५
२४	राजस्व शाखा	सरस्वती पौडेल	शाखा प्रमुख	९८४१७४९०४३
२५	योजना शाखा	पवन कुमार विश्वकर्मा	शाखा प्रमुख	
२६	शिक्षा शाखा	हरिश्चन्द्र बरई	शाखा प्रमुख	९८५७०१०४५६
२७	सुचना शाखा	आशुतोष त्रिपाठी	शाखा प्रमुख	९८६७००१३८०
२८	जिन्सी शाखा	आशुतोष त्रिपाठी	शाखा प्रमुख	९८६७००१३८०
२९	पशु तथा विपद् शाखा	रामचन्द्र भुषाल	शाखा प्रमुख	९८५७०१०४९२
३०	रोजगार शाखा	महेश कुर्मी	शाखा प्रमुख	९७४४३१८५५०
३१	कृषी शाखा	दिनेश यादब	शाखा प्रमुख	९८६७००२८६९
३२	पञ्जीकरण शाखा	मंगरु घोबी	शाखा प्रमुख	९८०६९०६७४३
३३	कम्पुटर शाखा	सनोज कुमार बरइ	शाखा प्रमुख	९८०४४२४९०९
३४	सेमरा मर्चवार स्वास्थय चौकी वडा नं १	रन्जित पटेल	ईन्चार्ज	९८६५३८६३१०
३५	रायपुर प्राथमीक स्वास्थ्य केन्द्र, वडा नं २	राकेस प्रसाद यादव	ज स्वा नि	९८५७०११६८५
३६	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं ३	कृष्ण कुमार बरइ	अ हे व	९८६७२२५७७१
३७	सिलोटिया स्वास्थय चौकी वडा नं ४	अनिल कुमार धवल	सि ए अहेव	९८५७०४९९४९
३८	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं ५	सन्तोष यादव	अ हे व	९८१९४५७९७१
३९	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, वडा नं ६	चिनक यादव	सि ए अहेव	९८६७०१९२६८
४०	बगौली स्वास्थय चौकी वडा नं ७	पुन्य प्रसाद चौधरी	सि ए अहेव	९८०६९०५३६७
४१	जनसेवा स्वावलम्बन बचत तथा ऋण सहकारी सं लि	ज्ञानु प्रसाद कुर्मि	अध्यक्ष	९८६७२७८२६०
४२	इलाका प्रहरी कार्यालय	धनदेव साउद	प्रहरी निरिक्षक	९८५७०१५८५५
४३	माहुरी होम, रुपन्देही	सुनिता हमाल	सम्पर्क व्यक्ति	९८४७२८८७४६
४४	गणेश सामुदायिक अध्यन केन्द्र	राजमन हरीजन	अध्यक्ष	९८६९४७७१९९
४५	किशोरी अधिकार मन्च, मर्चवारी	सविता प्रजापति	जिल्ला उपाध्यक्ष	९८६९४७७४८९
४६				

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

सिफारिस प्रणाली

यदि तपाईंलाई कुनै पनि लैङ्गिक हिंसाका घटना जस्तै यौनजन्य हिंसा (बलात्कार), शारीरिक हिंसा (घरेलु हिंसा) मनोवैज्ञानिक हिंसा (गाली बेइज्जती) आदीको बारेमा जानकारी भएमा वा कसैबाट सुचना पाएमा

मुख्य निर्देशिकाहरू:

→ जुनसुकै बेलामा पनि प्रभावितको परिचय, गोपनियता र सुरक्षाको संरक्षण गरौं ।

→ प्रभावितलाई सम्मानपूर्ण व्यवहार गरौं र प्रभावितसंग गर्ने सबै सम्वाद तथा कुराकानीहरु सुरक्षित ठाउंमा गरौं ।

→ प्रभावितको अनुमति वा सहमतिबिना निजसँग सम्बन्धित कुनै पनि सूचनाहरू कसैसँग आदान प्रदान नगरौं ।

→ प्रभावितका जानकारीहरू इमेल मार्फत् आदन प्रदान नगरौं । यस्तो अवस्थामा प्रत्यक्ष भेटघाट नै सबै भन्दा राम्रो उपाय हो । प्रभावितका बारेमा कुनै पनि सूचनाहरू ठूला बैठकहरूमा आदान प्रदान नगरौं ।

→ प्रभावितहरूलाई सहयोग गरौं र उपलब्ध सेवाहरूका बारेमा भरपर्दो र विस्तृत सूचना उपलब्ध गराऔं ।

→ लैङ्गिक हिंसा सम्वन्धि घटनाको अनुसन्धान गर्ने तथा सेवा प्रदान गर्ने क्रममा मुख्य प्रथामिकता भनेको प्रभावितलाई आवश्यक पर्ने हेरचाह र सहयोग तत्काल उपलव्ध गराऔं ।

→ यदि प्रभावितले प्रहरीमा उजुरी गर्न नचाहे पनि निजलाई निजी सेवा प्रदायकहरूबाट स्वास्थ्य हेरचाह सम्बन्धी सेवा दिन सकिन्छ । तर यदि प्रभावितले न्याय मागेमा निजलाई सरकारी अस्पतालमा नै उपचार गराउनु पर्दछ । यसो गर्नाले सरकारी अस्पतालबाट प्राप्त स्वास्थ प्रमाणपत्र न्यायलयको लागि मान्यहुन्छ ।

→ यदि प्रभावितको विषयमा छलफल गर्दा उसलाई प्रभाव पार्ने कुनैपनि निर्णय लिनु पर्ने भएमा उसको सहभागिता सुनिश्चित गरौं ।

→ यदि प्रभावितको अभिभावक वा संरक्षकले उसको तर्फबाट निर्णय लिनु पर्ने भएमा उसको सर्वोपरी हितलाई सुनिश्चित गरौं ।

सेवा लिंदा हुने सम्भावित परिणामहरू (प्रभावितका लागि जानकारी)

सकारात्मक परिणामहरु :	सम्भावित नकारात्मक परिणामहरू :
❖ चोटपटकको उपचार । ❖ संवेगात्मक तथा मनोसामाजिक सहयोगमा पहुँच । ❖ विधि विज्ञान (फरेन्सिक) प्रयोगशाला परिक्षण प्रतिवेदन तथा प्रहरी वा न्यायलयमा मुद्दा दर्ता गर्न सहयोग ।	❖ प्रभावितको गोपनियतामा सम्झौता हुन सक्ने । ❖ प्रभावितको सुरक्षमा सम्झौता हुन सक्ने । ❖ सेवा प्रदायकहरूबाट नराम्रो व्यवहार हुन सक्ने । ❖ गोपनियता भंग हुन सक्ने ।

यदि प्रभावित व्यक्ति वा संरक्षकले सहमति दिएको छ भने तत्काल गर्नुपर्ने प्रतिकार्य(Response) देहाय बमोजिम हुनुपर्दछ ।

यौनजन्य हिंसा	शारीरिक हिंसा	यदि पीडितलाई तत्काल	मनोवैज्ञानिक हिंसा

प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

तत्काल (७२ घण्टा भित्रमा) उपचार सेवामा पहुंचको सुनिश्चित गरौं ।	स्वास्थ्य सेवा लिन सल्लाह दिऔं ।	**सुरक्षा सम्बन्धी जोखिम भएमा वा कानुनी जाहेरी दिनु परेमा**	
↓	↓	↓	↓
स्वास्थ्य सम्बन्धि हेरचाहमा प्राथमिकता दिऔं ।		**पीडितको सुरक्षालाई प्राथमिकता दिऔं ।**	**मनोसामाजिकसहयोग गरौं ।**
अस्पताल वा औषोधि उपचार सम्बन्धि विशेषज्ञता भएका सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था		प्रहरी	मनोविमर्शकर्ता/मानसिक स्वास्थ्य हेरचाह
↓		↓	↓

मनोसामाजिक तथा कानुनी सहयोग

↓

• OCMC/Saathi, Maiti Nepal, CWIN Nepal • मनोविमर्शकर्ता • मानसिक स्वास्थ्य हेरचाह • महिला सुरक्षित आश्रय गृह	• ईलाका स्तरिय सेवा केन्द्रहरु • निशुल्क कानुनी सहायता केन्द्र • वैतनिक वलिक (अदालत) • महिला/मानव अधिकारकर्मिहरु, • कानुन व्यवशायी/वकिल • जिल्ला बार एशोसियसन तथा अन्य सहयोगि संस्थाहरु	• समस्या गम्भीर भएमा मानसिक स्थास्थ्य विशेषज्ञ संग सम्पर्क गरौं ।

प्रभावितलाई तत्कालिन सहयोगपछि अनुगमन तथा अन्य सेवाहरु निम्न हुन सक्छन् ।

- निरन्तर मनोसामाजिक सहयोग तथा सेवा सम्बन्धि कार्यहरू निरन्तर कानुनी सहायता
- सामाजिक नेटवकिंङ्ग
- छात्रबृत्ति सहयोग
- सशक्तिकरण
- थप औषधी उपचार
- व्यवसायिक तालिम
- क्षमता विकास समन्धि तालिम
- घर तथा समुदायमा पुनर्स्थापना

घरेलु हिंसा, Domestic Violence

घरेलु हिंसालाई नियन्त्रण गर्न, पीडितलाई कानुनी सहायता गर्न र पीडकलाई कानुनी उपचार गर्न नेपाल सरकारले घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) ऐन २०६६ र घरेलु हिंसा (कसुर र सजाय) नियमावली २०६७ लागू गरेको छ ।

उजुरी गर्ने निकाय

- घरेलु हिसा (कसुर र सजाय) ऐन २०६६ आकषित हुने गाली बेइज्जती, कुटपीट, भेदभाव, यौनजन्य यातना, बालविवाह, अनमेल विवाह, जबर्जस्ती बिवाह जस्ता हिसा भएको, भइरहेको वा हुन लागेको थाहा पाउने जोसुकैले प्रहरी कार्यालय वा राष्ट्रिय महिला आयोग वा स्थानीय तह समक्ष लिखित् वा मौखिक उजुरी दिन सक्नेछ ।

गया प्रसाद बर्ई
गाउँपालिका अध्यक्ष

- पीडितले चाहेमा सिधै अदालतमा उजरी दिन सक्ने व्यवस्था गरिएको छ । मौखिक उजुरी आएमा सम्बन्धित कार्यालयले सो सम्बन्धी आवश्यक विवरण लेखी उजुरीकर्ताको सहि छाप गराई मुद्दा दर्ता गर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

हद म्याद :

- घरेलु हिंसाको कसुर भए गरेको मितिले ९० दिनभित्र उजुरी दिनुपर्दछ ।

सजाय :

- अङ्गभङ्ग गरेको, एसिड वा त्यस्तै प्रकारको पदार्थ छर्केर पोल्ने, डाम्ने, दल्ने गरी शरीरका कुनै पनि अङ्ग कुरूप पारिदिएको लगायतका घरेलु हिंसामा प्रचलित कानुन बमोजिम सजायको व्यवस्था रहेको छ भने यस बाहेकका अन्य प्रकारका घरेलु हिंसा गर्ने व्यक्तिलाई ३ हजार रूपैयाँदेखि २५ हजार रूपैयाँ सम्म जरिवाना वा ६ महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुने कानुनी व्यवस्था रहेको छ
- माथि लेखिएको बाहेक अन्य प्रकारका घरेलु हिंसा गर्ने व्यक्तिलाई ३ हजार रुपैयाँदेखि २५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा ६ महिनासम्म कैद वा दुवै सजाय हुनेछ ।
- घरेल हिंसा गर्ने वा प्रोत्साहन गर्ने वा मतियार हनेलाई मुख्य कसुरदारलाई हुने सजायको आधा सजाय हुनेछ ।
- घरेलु हिंसाको कसुरमा सजाय पाइसकेको व्यक्तिले पुनः सोही कसुर गरेमा पटकैपिच्छे दोब्बर सजाय हुनेछ भने सार्वजनिक जवाफदेही पदमा बहाल रहेको कुनै व्यक्तिले हिंसा गरेमा निजलाई थप १० प्रतिशत सजाय हुनेछ ।
- मुद्दाको छिनोफानो नभएसम्मका लागि पीडितको संरक्षणका लागि अदालतबाट दिएको आदेश पालना नगरेमा त्यस्तो व्यक्तिलाइ २ हजार रुपैयाँदेखि १५ हजार रुपैयाँसम्म जरिवाना वा चार महिनासम्म कैद वा दुव सजाय हनेछ ।

क्षतिपूर्ति

- पीडित व्यक्तिलाई घरेलु हिंसाको प्रकृति, मात्रा, पीडितलाई पुगेको पीडा र पीडितको आर्थिक तथा सामाजिक हैसियत समेतलाई विचार गरी अदालतले पीडकबाट क्षतिपूर्ति भराइदिन सक्नेछ ।

शारीरिक हिंसा Physical assault/ Physical Harm Harm भन्नाले प्रचलितकानूनबमोजिमअङ्गभङ्ग ठहर्ने बाहेक कुटपिट गर्ने, गैर कानूनी थुनामा राख्ने, शारीरिक चोट पुऱ्याउने वात्यस्तै अन्यकुनै काम गर्ने वा गराउने कार्य सम्झनु पर्छ ।

(नोट : अङ्गभङ्ग ठहर्नेअवस्थामाभने सोको कारबाही मुलुकी ऐनको कुटपिटको महल अन्तर्गत हुन्छ ।)

मानसिक हिंसा: Mental Harm / Psychological Emotional Abuse भन्नाले शारीरिक यातनाको डर धाक देखाउने वा धम्की दिने, त्रासपूर्ण व्यवहार गर्ने, गालीगलोज गर्ने, झुट्टा बात लगाउने, घरबाट निकाला गर्ने वा मानसिक चोट पुग्न सक्ने अन्य कुनै काम गर्ने गराउने कार्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले वैचारिक, धार्मिक वा सांस्कृतिक तथा प्रथा परम्पराका आधारमा गरिने भेदभाव समेतलाई जनाउँछ ।

यौनजन्य हिंसा : भन्नाले यौनजन्य प्रकृतिको दुर्व्यवहार, अपमान, हतोत्साह वा आत्मसम्मानमा चोट पुऱ्याउने वा सुरक्षित यौन स्वास्थ्यमा आघात पुग्ने कुनै पनि कार्य सम्झनु पर्छ ।

आर्थिक हिंसा: भन्नाले सगोल वा निजी सम्पत्तिको प्रयोग गर्न वा रोजगारी वा आर्थिक स्रोत र साधनको पहुँच वा प्रयोगमा बञ्चित गर्ने कार्य सम्झनु पर्छ ।

गया प्रसाद बराई
गाउँपालिका अध्यक्ष

श्रोतसाधन अवसरबाट बन्चित गर्ने (Denial of resources, opportunity or services)

यसको शाब्दिक अर्थ नेपालकानूनमाउल्लेख छैन । संबिधानले महिलाको समानताको हकलाई सुनिश्चित गरेको सन्दर्भमायसले बालिकाको शिक्षा, रोजगारीकाअवसरमा रहनुपर्ने पहुँचएवं पुरुष समान ज्यालाबाट बन्चित गरेको अर्थ दिन्छ ।

मानव बेचबिखन , Human Trafficking

मानव बेचबिखन (मानव बेचविखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४)

प्रश्न	उत्तर
मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारसँग सम्बन्धित अपराधको उजुरी कहाँ दिनुपर्दछ ?	नजिकैको प्रहरी कार्यालय
मानिस किन्ने वा बेच्नेलाई के कति सजाय तोकिएको छ ?	२० वर्ष कैद र दुई लाख रुपैयाँ जरिवाना
कुनै प्रकारका फाइदा लिई वा नलिई बेश्यावृत्तिमा लगाउनेलाई कसुरको मात्र अनुसार कति सजाय तोकिएको छ ?	दश वर्ष देखि पन्ध्र वर्षसम्म कैद र पचास हजार देखि एकलाख सम्म जरिवाना
प्रचलित कानुन बाहेक मानिसको कुनै अङ्ग झिक्नेलाई के कति सजाय हुन्छ ?	दश वर्ष कैद र दुई लाख रुपैया देखि पाँच लाखरुपैया सम्म जरिवाना
किन्ने, बेच्ने र वेश्यावृत्तिका लागि बालबालिकालाई विदेश लैजानेलाई हुने सजाय के कति छ ?	१५ वर्षदेखि २० वर्ष सम्म कैद र एकलाख देखि २ दुईलाख सम्म जरिवाना
नेपालभित्रका एकठाउँबाट अर्को ठाउँमा बालबालिका लैजानेलाई हुने सजाय के हो ?	१० वर्ष देखि १२ वर्षसम्म कैद र एकलाख रुपैया जरिवाना

बाल विवाह

- मुलुकी अपराध संहिताका अनुसार विवाह गर्ने एक वा दुबैजनाको उमेर २० वर्षमुनि भएमा बाल विवाह भनिन्छ । २० वर्षमुनिको सबै विवाह कानूनी रुपमा बदर हुन्छ । त्यसको अर्थ दुवैजनाको उमेर २० वर्ष मुनि वा दुईजनामध्ये कुनै एकको उमेर २० वर्ष मुनि भएपनि विवाह बदर हुन्छ । उमेर नपुगेको व्यक्तिले विवाहका लागि दिएको मञ्जुरीलाई मञ्जुरी दिइएको मानिदैन । नेपालको मुलुकी देवानी संहिताका अनुसार २० वर्षमुनिको विवाहलाई बाल विवाह भनिन्छ । बाल विवाह गर्नु गराउनु कानुनी अपराध हो ।
- तर २० वर्षभन्दा अघि कुनै कारणवश किशोरी गर्भवती भएमा जन्मने बच्चाको जन्मदर्ता भने गरिनेछ ।
- बाल विवाह तय गर्ने, बाल विवाह गर्ने र गराउनेलाई तीन वर्षसम्म कैद तिस हजार रुपया सम्म जरिवाना को व्यवस्था गरेको छ ।

बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६

- १४ वर्ष मुनिका कुनैपनि बालबालिकालाई श्रममा लगाउन पाइदैन ।
- श्रममा लगाउनु परेमा साँझ ६ बजेदेखि बिहान ६ बजेसम्म लगाउनु हुँदैन ।
- उनीहरूलाई दिनको ६ घण्टा र हप्ताको ३६ घण्टाभन्दा बढी काममा लगाउनु हदैन ।
- लगातार ३ घण्टा काम गरेपछि आधा घण्टा विश्राम र हप्ताको १ दिन बिदा दिनु पर्दछ ।

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

उक्त विश्रामको समय र विदाको दिनको पारिश्रमिक कट्टा गर्न पाइने छैन ।

- बालबालिकालाई जोखिमपूर्ण काममा लगाउन हुँदैन ।

जोखिमपूर्ण काम

- पर्यटन व्यवसाय
- बधशाला, प्रयोगशाला
- निर्माण व्यवसाय
- चुरोट, बिडी, रक्सी, सिमेन्ट, कलर उत्पादन, प्रशोधन, प्याकिङ
- उर्जा खनिज पैदा गर्ने य रिक्सा, ठेलागाडा
- जमिनमुनि, पानी मुनि र धेरै उचाईका गर्नुपर्ने काम
- रसायनिक पदार्थसँग सम्पर्क हुने काम
- प्रचलित कानून बमोजिमका अन्य कामहरू
- स्थानीय तहले तोकेको अन्य श्रमहरू

अनुसुची १

कार्ययोजना:

क्र.सं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	समयसीमा	कैफियत
१.	सेवा नक्शांकन तथा सेवा निर्देशिकालाई सरोकारवालाहरुबाट प्रमाणिकरण	सामाजिक विकास शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा		
२.	सेवा नक्शांकन तथा सेवा निर्देशिकालाई विधेयक समितिबाट पारित	विधेयक समिति		
३.	सेवा नक्शांकन तथा सेवा निर्देशिकालाई सामाजिक विकास समितिबाट छलफल र राय सहित विधेयक समितिमा पठाउने	सामाजिक विकास समिति		
४.	विधेयक समितिले आवश्यक परिमार्जन गरी स्वीकृतिको लागि नगर कार्यपालिकामा पेश गर्ने	विधेयक समिति		
५.	नगर कार्यपालिकाबाट अनुमोदन	नगर कार्यपालिका		
६.	पहिचान गरिएका बिन्दुहरुमा सेवा निर्देशिका दस्तावेज पुऱ्याउने	सामाजिक विकास शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा		
७.	सेवा निर्देशिका बारे सरोकारवाला तथा आम सेवाग्राहीमा सूचना प्रवाह	सामाजिक विकास शाखा तथा नगरपालिका		

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

अनुसुची २

सेवानिर्देशिका प्रयोग र सिफारिस संयन्त्र कार्यविधिः

क.सं.	के ?	कसले?	कहाँ?	कसरी ?
१.	सेवा निर्देशिकाका मुख्य प्रयोगकर्ता	न्यायिक समिति, महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्यसंस्था, प्रहरी चौकी वा कार्यालय, वडा कार्यालय, मुख्य गैसस		सेवानिर्देशिका प्रिन्ट गरी जिम्मेवार व्यक्तिको जिम्मामा रहने गरी
२.	हिंसा पीडितको उजुरी आएमा प्रारम्भिक व्यवस्थापन	न्यायिक समिति, महिला तथा बालबालिकाशाखा, स्वास्थ्य संस्था, प्रहरी चौकी वा कार्यालय, वडा कार्यालय		उपलब्ध सेवाप्रदान गरी घटना सम्बन्धी जानकारीको रेकर्ड राखी सम्बन्धित निकायमा पठाएर
३.	हिंसाका घटनाहरुको एकीकृत सूचना व्यवस्थापन	महिला विकास सहायक/निरीक्षक वा न्यायिक समिति		GBV IMS प्रयोग गरेर सूचना प्रविधि अधिकृतको सहयोग लिएर
४.	नगरपालिका भित्र उपलब्ध सेवामा समन्वय	महिला तथा बालबालिका शाखा प्रमुख		विषयगत शाखा प्रमुख वा समिति प्रमुख र आवश्यकभएमा नगरपालिकाको प्रमुख उपप्रमुख र वडा अध्यक्षहरुसंग समन्वय गरेर
५.	नगरपालिका बाहिर सिफारिस गरिन ुपर्ने घटनाहरुलाई सिफारिसको लागि समन्वय	सबै सेवा प्रदायकले सामाजिक विकास समितिको समन्वयमा		बाह्य सेवाप्रदायकसंग समन्वय गरेर
६.	सिफारिसको लागि पत्राचार	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत		सिफारिसको अभिलेख महिला तथा बालबालिका शाखामा राखेर

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष